

"Забрана окупљања треба да се поштује. Мада је мени лакше да то кажем кад је Холандија, са можда највећим званичним бројем атеиста у Европи, схватила важност вере за живот људи и у оваквим временима, па је допустила литургије на којима може да се окупља до тридесет људи. А забрана причешћивања за верујуће људе не долази у обзир", рекао је у интервјуу за Нова.рс свештеник Ненад Илић.

Коментаришући догађаје у Цркви пре и након избијања епидемије коронавируса, Илић наводи да је у ту институцију ушла партијска логика, као и да примећује како је у њеном врху превише веза са властодршцима. Он објашњава да се може догодити да појединци из црквене заједнице, након окончања пандемије, добију или изгубе на значају, али да би верујуће људе више требало да брине "претеривање Цркве у компромисима са светом".

С обзиром на то да живите у Холандији, можете ли да упоредите мере и начин на који се та земља бори са коронавирусом у односу на ситуацију коју имамо у Србији?

Овде су изабрали стратегију која је мени лично много ближа него она у Србији. Не превише затегнуто, са перспективом успостављања имунитета у највећем делу популације. Укинута су јавна окупљања, сем Скупштине и цркве као и осталих религијских окупљања. Повећана је концентрација на заштиту од заразе, посебна упозорења старијим људима и понегде термини кад би само они требало да иду у радње, али није им укинута могућност кретања и нема полицијског часа. Продавнице са храном су отворене као иначе, дезинфикују ручке колица која вам дају на улазу, али гужве нема. У Скандинавији је још мање затегнуто у овом погледу.

Како коментаришете комуникацију Александра Вучића и Ане Брнабић са грађанима након увођења ванредног стања?

Оно што сам до сада видео је на нивоу филма катастрофе, али у Б продукцији. Са благим тоталитарним шмеком и соло аријама.

Због информисања јавности о условима у Клиничком центру Војводине, наша новинарка Ана Лалић је приведена и задржана читаву ноћ у притвору. Шта мислите, због чега је указивање на системске пропусте у Србији дело за које се иде у затвор?

Не знам. Па требало би ваљда искористити то ванредно стање, уведено на ванредни начин. Иначе, како ова несрећа траје све је важније размишљати о томе како ће изгледати после. Које ће слободе остати ограничене и кад прође епидемија. Тиме се треба озбиљно бавити, али пошто су сви укинута, не знам ко ће се тиме бавити.

Срби из иностранства се свакодневно означавају као основни узрок ширења вируса у нашој земљи. Колико такве изјаве утичу на српску заједницу у дијаспори?

То је бесраман потез, заиста. Просто и није за озбиљну дискусију. Јасно показује неодговорност власти која се представља толико одговорном. Човек пожели да дијаспора престане да сваке године упумпава у Србију више од четири милијарде долара, па да се види која би власт опстала у хаосу који би настао. Нажалост, људи и даље остају наш највећи извоз. Видећемо како ће то после овог глупог вируса да се

развија. Вероваћу, макар до извесне мере, само оној власти која буде направила озбиљан план сарадње са дијаспором. А не ово злобно кокодакање и прављење још једне поделе у нашем иначе прилично нехомогеном народу.

Смеју ли свештена лица да имају другачије ставове у односу на врх Цркве?

Црква је област слободе, али и област поштовања ауторитета. Док су ауторитети свесни своје улоге тај проблем и не постоји. У ходу могу да се десе нека мимоилажења па и међусобни сукоби, али не смеју бити такви да угрозе јединство Цркве. Сва срећа те је она сложен организам који не може једноставно да се упореди са уређењем неке корпорације или војске.

Да ли би Црква требало да поштује и следи мишљење лекара кад је реч о причешћима и богослужењима, док траје епидемија?

Забрана окупљања треба да се поштује. Мада је мени лакше да то кажем кад је Холандија са можда највећим званичним бројем атеиста у Европи схватила важност вере за живот људи и у оваквим временима па је допустила литургије на којима може да се окупља до тридесет људи. А забрана причешћивања за верујуће људе не долази у обзир. Људи могу и неко време после литургије да долазе појединачно да се причесте, а онима који не могу причешће може да се носи и у кућу. Причешће је Христово присуство, центар Цркве и ту нема много приче.

Шта би било најбоље решење у овом моменту?

Испоштовати науку али само до мере где не задире у оно што не разуме и шта не може да докаже.

Како оцењујете ситуацију на Православном богословском факултету, који се тренутно налази између поштовања државних закона, универзитетских прописа и супротно томе вољи Синода СПЦ?

Лош начин владања у Србији, због превише чврстих веза Цркве и државе, утиче до извесне мере и на црквени живот, на начин управљања Црквом. Понекад и превише. Жеља за контролом, за моћи, за влашћу уме да избије на штетан начин.

Да ли је у питању обрачун са неистомишљеницима?

Рекло би се да је то у питању.

Свештенику и доценту Православно богословског факултета Вукашину Милићевићу, недавно је патријарх Иринеј забранио јавне наступе и свештенодејство. Како коментаришете ту одлуку?

Веома лоша одлука у било ком, а поготово овом тренутку. Цркви никако сад није потребан још и имиџ ауторитарне установе. Уместо разговора у вези са нечим где постоји неслагање – бирократске мере. Непријатно испољавање моћи које у ствари одаје слабост. То није Црква, то је деловање њеног мрачног двојника, који је прати кроз историју. Понекад је он видљивији, понекад у великим налетима обнове и светла склони се у сенку.

Због чега црква види његово јавно деловање као погрешно?

Не знам. Видео сам одлуку, али не знам шта је све повод осим тога што човек наступа у медијима.

Није ли патријарх требало да поступи на идентичан начин и са владикама који су позивали вернике да у што већем броју долазе на богослужења, упркос томе што је СПЦ објавила саопштење у којем апелује на људе да следе препоруке стручњака и лекара?

Ово са оцем Вукашином је унутарцрквени проблем, а ово друго је последица прилагођавања организма Цркве тренутним спољним околностима, однос са државом. А кад би стручњаци и лекари мало боље познавали своју Цркву, а већина су крштени, и кад би поштовали своју веру коју исповеда чак и фамозна категорија “православних атеиста”, њихове препоруке би можда биле лакше прихваћене. А можда би и као препоруке биле боље.

У не тако далекој прошлости, имали смо ситуацију да су Синод СПЦ и патријарх одбили да сазову Сабор на захтев епископа. Шта ви видите као разлоге да се одбије састанак архијереја који би разговарали о актуелним црквеним темама?

Е, то је сад питање где ми за одговор недостају подаци. Оно што видим то је да је дошло до упада некакве партијске логике у Цркву. И да је у врху превише веза са властодршцима, веза које не праве симетричне односе Цркве и државе. На штету Цркве. И као што у држави јача тоталитарна тенденција волунтаризма оних на врху, тако и Црква то прати у мери у којој не би смела.

Како ће изгледати односи у цркви по завршетку епидемије?

Више се бринем за то како ће изгледати односи у држави по завршетку епидемије. Које слободе ће бити за степен ограничења, који механизми за успешније владање развијени и усађени великом броју људи преко страха који ће запамтити. А Црква траје много дуже од ове државе. Спорије се мења и није подложна сензационалним и револуционарним променама. Појединци ће можда добити или изгубити на значају. Оно што би могло да забрине верујуће то би било претеривање Цркве у компромису са светом. Овог пута светом који треба сажалевати због епидемије, али мислим да се то неће десити. То би могло да смлачи веру и ослаби мисију Цркве у будућности. Бије се и велика битка на духовном плану. А хаос је поприличан.

Критика власти је обавеза сваког грађанина

Често сте критиковали актуелну власт. Да ли сте због тога трпели последице?

Сваку власт треба критиковати. Утолико више власт која граби већа овлашћења. Партијска политика ме уопште не занима. Критиковао сам и прошлу власт па и ову. Мислим да ми је то обавеза као грађанина који има било какво образовање и било какву јавну улогу. Директне последице нисам трпео, осим уобичајених увреда, у таквим околностима код нас. Можда ми није баш помагало у неким пословима..

Да ли је ваш положај у црквеној заједници због тога довођен у питање?

Због тога? Није, колико знам.

(нова.рс)